

2015 m. rugsėjo 10 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0314

Rusija, ypač Estono Kohvero, Oleho Sencovo ir Oleksandro Kolčenkos atvejais

2015 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Rusijos, ypač Estono Kohvero, Oleho Sencovo ir Oleksandro Kolčenkos bylų (2015/2838(RSP))

(2017/C 316/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Rusijos Konstituciją, ypač į jos 118 straipsnį, kuriame nustatyta, kad teisingumą Rusijos Federacijoje vykdo tik teismai, ir į jos 120 straipsnį, kuriame nustatyta, kad teisėjai yra nepriklausomi ir paklusta tik Rusijos Konstitucijai ir federalinei teisei,
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl Rusijos opozicijos lyderio Boriso Nemcovo nužudymo ir demokratijos padėties Rusijoje⁽¹⁾ ir į ankstesnius EP pranešimus ir rezoliucijas dėl Rusijos, visų pirma į savo 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Rusijos, ypač Aleksejaus Navalno atvejo⁽²⁾, 2015 m. balandžio 30 d. rezoliuciją dėl Nadijos Savčenko bylos⁽³⁾ ir į 2015 m. birželio 10 d. rezoliuciją dėl ES ir Rusijos santykių padėties⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini 2015 m. rugpjūčio 19 d. pareiškimą dėl nuosprendžio Estijos policijos pareigūnui Estonui Kohverui,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės 2015 m. rugpjūčio 25 d. pareiškimą dėl Rusijos teismo nuosprendžio Ukrainos piliečiams Olehui Sencovui ir Oleksandrui Kolčenkai,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnius pranešimus ir rezoliucijas dėl Rusijos, visų pirma į savo 2012 m. spalio 23 d. rekomendaciją Tarybai dėl bendrų vizų išdavimo apribojimų nustatymo Rusijos pareigūnams, susijusiems su Sergejaus Magnitskio byla⁽⁵⁾, 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl įstatymo viršenybės Rusijoje⁽⁶⁾ ir 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją „Rusija. Bolotnajos aikštės įvykiuose dalyvavusių demonstrantų nuteisimas“⁽⁷⁾, 2014 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl NVO „Memorial“ (2009 m. Sacharovo premijos laureatė) uždarymo Rusijoje⁽⁸⁾ ir 2014 m. balandžio 2 d. rekomendaciją Tarybai dėl bendrų vizų išdavimo apribojimų nustatymo Rusijos pareigūnams, susijusiems su Sergejaus Magnitskio byla⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į septintąją periodinę ataskaitą dėl Rusijos Federacijos⁽¹⁰⁾, kurią Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas apsvarstė per savo 3136-ąjį ir 3137-ąjį posėdžius⁽¹¹⁾, kurie vyko 2015 m. kovo 16 ir 17 d.,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 28 d. ES ir Rusijos konsultacijas žmogaus teisių klausimais,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0074.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0006.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0186.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0225.

⁽⁵⁾ OL C 68 E, 2014 3 7, p. 13.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0284.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0253.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0039.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0258.

⁽¹⁰⁾ CCPR/C/RUS/7.

⁽¹¹⁾ CCPR/C/SR.3136 ir 3137.

2015 m. rugsėjo 10 d., ketvirtadienis

- A. kadangi Rusijos Federacija, būdama pilnateisė Europos Tarybos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ir Jungtinių Tautų narė įsipareigojo laikytis demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms principų; kadangi per pastaruosius mėnesius jai rimtai pažeidus teisinės valstybės principus ir priėmus ribojančius įstatymus, kilo didelis susirūpinimas dėl to, ar Rusija laikosi tarptautinių ir nacionalinių įsipareigojimų; kadangi Europos Sąjunga ne kartą siūlė papildomą pagalbą ir patirtį, siekdama padėti Rusijai modernizuoti ir įtvirtinti konstitucinę ir teisinę tvarką, laikantis Europos Tarybos standartų;
- B. kadangi Rusijos Federacijos federalinė saugumo tarnyba FSB 2014 m. rugsėjo mėn. Estijos teritorijoje pagrobė Estijos policijos pareigūną Estoną Kohverą ir vėliau neteisėtai jį kalino Rusijoje – šie veiksmai yra akivaizdus ir rimtas tarptautinės teisės pažeidimas;
- C. kadangi Ukrainos režisierius Olehas Sencovas ir pilietinių teisių aktyvistas Oleksandras Kolčenka, kurie priešinosi Rusijos neteisėtai įvykdytai Krymo pusiasalio aneksijai, buvo 2014 m. gegužės mėn. suimti dėl tariamos neteisėtos veiklos, vykdytos Kryme; kadangi jie buvo traktuojami kaip Rusijos piliečiai, nepaisant to, kad turėjo Ukrainos pilietybę;
- D. kadangi įtariama, kad tiek O. Sencovas, tiek O. Kolčenka buvo kankinami ir su jais buvo žiauriai elgiamasi, dėl to jie buvo neteisėtai priversti pateikti liudijimus, kuriems vėliau suteikta teisinė galia;
- E. kadangi O. Sencovas ir O. Kolčenka buvo teisiami karo teisme už nusikaltimus, kurie priskiriami visiškai civilinių teismų jurisdikcijai; kadangi per teismo procesą padaryta daug rimtų procedūrinių pažeidimų;
- F. kadangi JT Žmogaus teisių tarybos specialioji pranešėja teisėjų ir teisininkų nepriklausomumo klausimais Gabriela Knaul savo 2014 m. balandžio mėn. ataskaitoje, paskelbtoje apsilankius su oficialiu vizitu Rusijos Federacijoje, pareiškė rimtą susirūpinimą dėl tiesioginių ir netiesioginių grasinimų, nederamos įtakos ir spaudimo teisminėms institucijoms, taip pat kišimosi į jų darbą;
- G. kadangi vis didėja poreikis numatyti tvirtą, suderintą ir išsamią ES politiką Rusijos atžvilgiu, kurios laikytųsi visos valstybės narės;
- H. kadangi pagal Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių paketą numatyta, kad bus paleisti visi įkaltai ir neteisėtai kalinami asmenys ir bus pasikeista jais, remiantis principu „visi už visus“;
- I. kadangi keli pastaraisiais metais vykę teismo procesai, be kita ko, A. Navalno, S. Magnitskio ir M. Chodorkovskio, sukėlė abejonių dėl Rusijos Federacijos teisminių institucijų nešališkumo ir nepriklausomumo;
- J. kadangi ES, remdamasi iniciatyva „Partnerystė siekiant modernizavimo“, daug kartų siūlė papildomą pagalbą ir patirtį, kad paremtų Rusijos demokratizacijos pastangas ir pastangas tvirtai laikytis savo konstitucinės ir teisinės tvarkos, pagal Europos Tarybos standartus;
1. griežtai smerkia visą Pskovo apygardos teismo vykdytą teismo procesą ir paskelbtą nuosprendį Estijos policijos pareigūnui Estonui Kohverui, kuris nuteistas 15 metų laisvės atėmimo bausme po to, kai 2014 m. buvo pagrobtas Estijos, kuri yra ES valstybė narė, teritorijoje; laikosi nuomonės, kad šia byla buvo pažeista tarptautinė teisė ir elementariausi teisingumo standartai;
  2. primygtinai ragina Rusijos Federaciją veikti laikantis savo tarptautinių įsipareigojimų, nedelsiant paleisti Estoną Kohverą ir užtikrinti jo saugų grįžimą į Estiją;
  3. pareiškia esąs giliai įsitikinęs, kad nuo pat pradžių Estonui Kohverui nebuvo užtikrinta teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, turint mintyje, kad nebuvo surengtas viešas teismo posėdis, Estijos konsului neleista dalyvauti posėdžiuose, Estonui Kohverui nesuteikta tinkama teisinė pagalba ir, be to, jo negalėjo lankyti žmona ir šeimos nariai, taip pat jis buvo priverstas iškęsti nepagrįstą psichinės būklės patikrinimą, kurio detalės dar nėra žinomos;

2015 m. rugsėjo 10 d., ketvirtadienis

4. griežtai smerkia Oleho Sencovo ir Oleksandro Kolčenkos neteisėtą nuosprendį ir įkalinimą; ragina Rusijos Federaciją nedelsiant juos paleisti ir užtikrinti jų saugų sugrįžimą į Ukrainą; reikalauja, kad Rusijos valdžios institucijos nedelsiant nešališkai ir veiksmingai ištirtų įtarimus dėl kankinimų, apie kuriuos pranešė kaltinamieji ir bylos liudininkai ir kuriuos prokuroras atmetė per teismo procesą; ragina, kad šį tyrimą stebėtų tarptautiniai stebėtojai;
5. ragina paleisti visus neteisėtai sulaikytus Ukrainos piliečius, įskaitant Nadiją Savčenko, ir taip laikytis sutarto Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių paketo nuostatų ir išsipareigojimo paleisti visus įkaitus ir sulaikytuosius dėl konflikto Ukrainoje;
6. apgailestauja dėl to, kad Rusijos Federacijos teisė ir teisingumas naudojami kaip politinės priemonės, o tai prieštarauja tarptautinei teisei ir standartams ir sudaro sąlygas nuteisti Ukrainos režisierių Olehą Sencovą ir Oleksandrą Kolčenką atitinkamai 20 ir 10 metų laisvės atėmimo bausme už tai, kad reiškė savo nuomonę, kurioje atsispindėjo aktyvi proukrainietiška pozicija priešintis Rusijos Federacijos neteisėtai įvykdytai Krymo pusiasalio aneksijai; apskritai atkreipia dėmesį į tai, kad jie neturėjo būti teisiami karo teisme ir kad neturėtų būti atsižvelgiama į jokių parodymus, gautus panaudojus kankinimus ir kitus neteisėtus metodus;
7. griežtai smerkia akivaizdų Ukrainos ir Estijos teritorinio vientisumo pažeidimą neteisėtai pagrobus abiejų šalių piliečius, kad jiems galėtų būti pateikti kaltinimai Rusijos teisme;
8. pabrėžia, kad Rusijos teismai neturi kompetencijos nagrinėti veiksmų, atliktų už tarptautiniu mastu pripažintos Rusijos teritorijos ribų, ir pažymi, kad visų trijų bylų teismo procesai neturi būti laikomi teisėtais; ragina Tarybą ir Komisiją spręsti šių bylų problemą bendraujant su Rusijos valdžios institucijomis ir pranešti Parlamentui apie rezultatus; ragina valstybes nares daryti tą patį dvišaliuose susitikimuose;
9. pabrėžia, kad Rusijos valdžios institucijos ir teismų darbuotojai yra visapusiškai atsakingi už sulaikytųjų saugumą ir gerovę ir kad turi būti visiškai užtikrina sulaikytųjų teisė būti lankomiems šeimos narių, susisiekti su savo diplomatiniais atstovais, gauti tinkamą medicinos pagalbą ir teises bei konsulines konsultacijas, taip pat užtikrintos jų ir jų teisiųjų atstovų galimybės susipažinti su visais dokumentais ir įrodymais, susijusiais su jiems pateiktais kaltinimais;
10. pakartoja, kad smerkia nuolat vyriausybės vykdomą susidorojimą su disidentais, nukreiptą prieš nepriklausomas NVO, pasitelkiant vadinamąjį užsienio agentų įstatymą ir nuolatines įvairiausio pobūdžio represijas prieš aktyvistus, politinius oponentus ir režimo kritikus;
11. primena Rusijai, kad labai svarbu visapusiškai laikytis savo tarptautinių teisiųjų išsipareigojimų, ir tai, kad teismo sprendimai turi būti priimami veiksmingai ir nešališkai, jie turi būti nepriklausomi, visapusiškai atitikti teisės nuostatas, būti pagrįsti teisėtais įrodymais ir priimti be politinio kišimosi; mano, kad Rusijos Federacija, būdama Europos Tarybos ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos narė, turėtų laikytis prievolių, kurioms išsipareigojo;
12. ragina Tarybą sudaryti bendrą ES sąrašą pareigūnų, atsakingų už Estono Kohvero, Nadios Savčenko, Oleho Sencovo ir Oleksandro Kolčenkos pagrobimą, neteisėtą sulaikymą ir nuteisimą, visoje ES nustatyti ir taikyti draudimą šioms pareigūnams išduoti vizas ir išaldyti visą finansinį turtą, kurį jie arba jų artimiausi šeimos nariai gali turėti Europos Sąjungoje;
13. ragina padidinti nuolatinę žmogaus teisių pažeidimų Rusijoje ir šiuo metu jos aneksuotose teritorijose stebėseną; reiškia didelį susirūpinimą dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties ir ragina Rusijos valdžios institucijas gerbti šias teises, įskaitant teisę į saviraiškos, asociacijų ir susirinkimų laisvę ir teisingą valstybę, Rusijoje ir neteisėtai aneksuotame Kryme; pažymi, kad Rusija ir toliau pažeidžia Europos žmogaus teisių konvenciją;

2015 m. rugsėjo 10 d., ketvirtadienis

14. primygtina ragina Europos Vadovų Tarybos pirmininką ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę parengti išsamią politikos strategiją, kuria būtų sudarytos sąlygos ES vėl imtis iniciatyvos ir įgyvendinti aiškiau apibrėžtą politiką Rusijos atžvilgiu;
  15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.
-